

Mestere i forvandling

Noen dyr skifter fullstendig form én eller flere ganger i løpet av livet. Sommerfugler, frosker og flyndrer er blant forvandlingsmesterne.

AV IRENE INMAN TJØRVE | PUBLISERT 17. SEP. 2018 | OPPDATERT 18. DES. 2019

Flyndre.

Den voksne flyndra er flat og har øynene samlet på én side. Foto NTB Scanpix

Menneskebarn og andre pattedyr ligner på miniutgaver av de voksne. Hos en del andre dyrearter ser ungene helt forskjellige ut fra foreldrene. Ta for eksempel den lille larven som kryper ut av et sommerfuglegg. Den ligner ikke på mamma eller pappa i det hele tatt! Når et dyr forandrer form fullstendig, kalles det metamorfose. Det er en lur ordning! Da kan nemlig de ulike formene leve på forskjellige steder og spise forskjellig mat, slik at de slipper å konkurrere med hverandre om plassen og maten.

Fra vann til land

Noen dyr lever først i vann, deretter på land. Mygg, for eksempel. De små, marklignende mygglarvene har bare en liten snorkel opp over vannflaten, slik at de får puste. Som voksne mygg har de vinger og lever på land. Nå ville de dødd hvis de skulle levd under vann, slik de gjorde da de var barn.

Det finnes også større dyr som gjør det samme – deriblant frosker og padder. De geléaktige froskeeggene klekkes til små rumpetroll, som ligner på småfisker. De har gjeller (samme type pusteorgan som fisker) og halefinne og lever under vann, der de eter alger. Etter hvert som de vokser, mister de gjellene og halen. De får i stedet bein og armer og lunger til å puste med, og krabber opp på land. Der blir de kjøtteterer og lever av insekter resten av livet.

Nærbilde av åler som kryper over hverandre

Åler står på listen over kritisk truede arter. Foto: NTB Scanpix

Fisken som blir skakk

Fisker kan også gjennomgå metamorfose. Visste du at nyklekte flyndrelarver ikke er flate, men ser ut som helt vanlige fiskeunger? [Les om hvordan flyndra blir flat.](#)

Maneter vokser på stilk

De fleste små sjødyr gjennomgår metamorfose: Ungene er gjennomsiktige larver som driver rundt i vannet. Så fester de seg til havbunnen, der de forvandler seg til dyr vi kjenner igjen – for eksempel kråkeboller, sjøstjerner og skjell. For maneter foregår dette på en helt spesiell måte. [Finn ut hvordan maneter vokser opp og hvordan noen lever for evig.](#)

Gåte hvor ålen kom fra

Det var lenge en gåte hvor ålen kom fra. De gamle grekerne, med Aristoteles i spissen, trodde at ålen plutselig oppsto av seg selv fra myr og gjørme. [Les mer om den mystiske ålen.](#)

LIVET PÅ JORDA FISK OG DYR I VANN INSEKTER OG EDDERKOPPER

Meldinger ved utskriftstidspunkt 25. april 2025, kl. 15.38 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.